

Odpowiedź na interpelację nr 21452

- w sprawie podręczników do nauki języka i kultury ukraińskiej

<http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=536F27C1>

Odpowiadający: podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej
Maciej Kopec

Warszawa, 27-04-2018

Szanowny Panie Pośle,

uprzejmie informuję, że zgodnie z § 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1627), nauczanie języka mniejszości, języka regionalnego, własnej historii i kultury oraz geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, odbywa się na podstawie programów nauczania dopuszczonych do użytku w szkole przez dyrektora szkoły.

Zgodnie z art. 22aa ustawy o systemie oświaty, nauczyciel może zdecydować o realizacji programu nauczania:

1. z zastosowaniem podręcznika, materiału edukacyjnego lub materiału ćwiczeniowego
2. bez zastosowania podręcznika, materiału edukacyjnego lub materiału ćwiczeniowego.

Wyboru podręcznika lub materiału edukacyjnego zastępującego podręcznik i materiałów ćwiczeniowych do danych zajęć edukacyjnych dokonuje zespół nauczycieli prowadzących nauczanie danych zajęć edukacyjnych.

W przypadku wyboru podręcznika do realizacji programu nauczania, wybór ten jest dokonywany spośród podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego. Natomiast o tym, co jest materiałem edukacyjnym decydują nauczyciele, którzy mogą wybrać zamiast podręcznika dopuszczonego do użytku szkolnego, materiał edukacyjny, zastępujący lub uzupełniający podręcznik.

Pragnę zapewnić Pana Posła, że tak jak dotychczas, podręczniki dla mniejszości, które uzyskały dopuszczenie do użytku szkolnego i zostały wpisane do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia ogólnego dla mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, jak również książki pomocnicze (np. zeszyty ćwiczeń, słowniki

przedmiotowe, poradniki metodyczne), które nie podlegają dopuszczeniu do użytku szkolnego, nadal są objęte dofinansowaniem na mocy art. 68 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2203).

Uprzejmie wyjaśniam, iż regulacje dotychczasowego art. 13 ust. 5 *ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* dotyczące dofinansowywania podręczników i książek pomocniczych do kształcenia uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania są zawarte w art. 68 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, w rozdziale 7 tej ustawy pn. *Wyposażenie publicznych i niepublicznych szkół oraz szkolnych punktów konsultacyjnych w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe*.

Natomiast art. 80 pkt 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, ujęty w rozdziale 11 określającym zmiany w przepisach obowiązujących, wprowadził zmianę w ustawie o systemie oświaty polegającą na uchyleniu art. 13 ust. 5, który został przeniesiony do art. 68 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

Zgodnie z art. 147 pkt 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, przepis art. 68 tej ustawy wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.

Wykaz podręczników i książek pomocniczych objętych dofinansowaniem jest ustalany corocznie, po przedstawieniu propozycji wydawniczych przez podmioty mające autorskie prawa majątkowe do tych tytułów, biorąc pod uwagę zapotrzebowanie szkół na poszczególne pozycje wydawnicze przedstawiane przez kuratorów oświaty oraz możliwości finansowe ministerstwa.

Podkreślić należy, że podręczniki i książki pomocnicze dla mniejszości są przygotowywane najczęściej przez wydawców związanych lub reprezentujących poszczególne środowiska mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce, którzy są bezpośrednio zainteresowani ich wydaniem dla mniejszości, do której również sami należą.

Dotychczas zostały dofinansowane w 100% wszystkie opracowane przez wydawców podręczniki dopuszczone do użytku szkolnego i książki pomocnicze, przeznaczone dla mniejszości.

Zakupione przez Ministerstwo Edukacji Narodowej podręczniki i książki pomocnicze są przekazywane nieodpłatnie do właściwych kuratoriów oświaty, a następnie do bibliotek szkolnych lub międzyszkolnych zespołów nauczania, zgodnie z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez dyrektorów szkół. Taki system gwarantuje odpowiednią dystrybucję podręczników i dostęp do bezpłatnych podręczników przeznaczonych dla mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym – kaszubskim.

Od 2010 r. wersje elektroniczne poszczególnych tytułów, za zgodą wydawców, są zamieszczane na portalu edukacyjnym Scholaris. Dzięki temu nauczyciele i uczniowie mogą korzystać nie tylko z podręczników i książek pomocniczych wydanych w postaci papierowej, ale również z ich elektronicznej formy.

W przypadku podręczników do języka ukraińskiego, do 2011 roku były one wydawane przez Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. Jeden podręcznik *Wybór literatury ukraińskiej dla liceum* został opracowany przez wydawnictwo Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Po zamknięciu przez WSIP w 2011 roku redakcji podręczników dla mniejszości, do 2016 roku żaden wydawca związany ze środowiskiem mniejszości ukraińskiej nie podjął się misji opracowania i wydania podręczników do nauczania języka ukraińskiego, jako języka mniejszości narodowej. W 2016 roku przy Fundacji PROSVITA został powołany Zespół ds. Opracowania Podręczników i Materiałów Pomocniczych do Nauki Języka Ukraińskiego. W skład zespołu weszło 6 autorów z Ukrainy i 6 nauczycieli języka ukraińskiego z Polski. Jak wynika ze sprawozdania Fundacji Prosvita z 18.07.2017 r. Zespół ds. Opracowywania Podręczników i Materiałów Pomocniczych do Nauki Języka Ukraińskiego stworzył zestaw materiałów edukacyjnych przeznaczonych dla klasy pierwszej szkoły podstawowej, w skład którego wchodzi:

- Elementarz cz. 1 i 2,
- Zeszyt do Elementarza wraz z przykładami lekcji
- Czytanka cz. I,
- Czytanka cz. II,
- Czytanka cz. III,
- Czytanka cz. IV,
- Zeszyt do Czytanki,
- Zeszyt Ukrainoznawstwa,
- Słownik.

Materiały te zostały rozesłane przez Fundację Prosvita do zaopiniowania do 20 specjalistów w Polsce.

Jednocześnie uprzejmie informuję Pana Posła, że w związku z problemami związanymi z przygotowaniem podręczników przeznaczonych dla ukraińskiej mniejszości narodowej, Ministerstwo Edukacji Narodowej zamierza skorzystać z możliwości, jakie dają przepisy art. 40 ust. 1 *ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym*, zlecając szkole wyższej, w strukturach, których funkcjonują wydział lub instytut ukrainistyczny, opracowanie podręczników do zajęć z języka ukraińskiego, jako języka mniejszości narodowej.

W tej sprawie w 2016 roku zostały rozesłane pisma do rektorów ośmiu uczelni: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu

Łódzkiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu Wrocławskiego. Rektorzy pięciu uczelni: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej odpowiedzieli pozytywnie, wyrażając gotowość przygotowania podręczników do nauki języka ukraińskiego.

W związku z wprowadzaniem reformy programowej do szkół, dalsze działania w tym zakresie zostały wstrzymane do czasu zakończenia prac legislacyjnych nad nową podstawą programową. Podręcznik do danych zajęć edukacyjnych na danym etapie edukacyjnym, bowiem zawierać musi usystematyzowaną prezentację treści nauczania ustalonych w obowiązującej podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Obecnie, po opublikowaniu podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół ponadpodstawowych, Ministerstwo Edukacji Narodowej postanowiło wznowić rozmowy z przedstawicielami szkół wyższych, którzy wyrazili zainteresowanie opracowaniem podręczników do języka ukraińskiego.

Z wyrazami szacunku,

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Maciej Kopeć

Podsekretarz Stanu